

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09-4373/29.12.2023 г.

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет **хор – теория и учебна практика** за специалност код **2120302 „Музикант-вокалист”** от професия код **212030 „Народно пеене”** от професионално направление код **212 „Музикални и сценични изкуства”**.

X

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ
Министерство на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А
ЗА СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
ПО УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ
ХОР
ТЕОРИЯ И УЧЕБНА ПРАКТИКА
XI клас

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД 09-4373/29.12.2023 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 212 „Музикални и сценични изкуства”

ПРОФЕСИЯ:

код 212030 „Музикант-вокалист”

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 2120302 „Народно пеене”

София, 2023 г.

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Специфичната професионална подготовка в XI клас по учебен предмет **хор** е предназначена за професия „Музикант-вокалист“, специалност „Народно пеене“, професионално направление „Музикални и сценични изкуства“.

Учебното съдържание по **хор** е насочено към изграждане на изпълнителски, вокални, музикални компетентности, добиване на реална представа за българския музикален фолклор, в частност българската народна песен, нейното развитие и усъвършенстване през годините с цел бъдеща професионална реализация.

Учебното съдържание дава възможност на учениците да придобият умения за правилно овладяване и прилагане на българската народна песен, да развиват музикалната си култура, да овладеят правилната постановка на звукоизвличане и да подготвят гласа си за по-нататъшна работа, да надградят в практическа насоченост музикалната си грамотност, да изградят изпълнителски умения и критерии за формиране на музикален естетически вкус, да формират усет за непреходните стойности на българското фолклорно изкуство, мотивация за по-нататъшно развитие, вокални умения, сценично поведение и др.

Правилното звукоизвличане, овладяването на певческо дишане, запознаването с характерните особености на различните фолклорни области и тяхната стилова характеристика водят до изграждането на народния певец като професионалист и неговата разпознаваемост в публичното музикално пространство.

Придобитите знания от учебното съдържание на учебния предмет **хор** – вокалообразуване, изравняване, интонационна точност - преминават в умения и се изгражда система от упражнения с цел овладяване традиционен маниер на пеене, сценично присъствие, лицеизраз, изправена стойка, представяне на драматичния текст на песента - с ясна дикция, изработване на собствен стил на пеене.

В хода на учебната работа се създават условия за развитие на музикални изпълнителски способности, емоционално общуване чрез песента и успешно реализиране на изпълнителска дейност. Изграждат се умения за работа в екип, стимулират се креативно поведение и интерес към начините за търсене, съхранение и разпространение на българската автентична и аранжирана народна песен. Учениците получават възможност за сценична изява и прилагане в практиката на наученото.

Учебното съдържание по **хор** е представено тематично, като темите не се разглеждат в задължителна последователност, а предполагат работата по тях да се преплита във всеки урок на принципа на спираловидното развитие на уменията, натрупване на представите и изграждане на понятията.

Учебното съдържание е разпределено в 2 (два) раздела, като в тях се конкретизира броят на учебните часове и включените теми. Всяка тема се разпределя от учителя в началото на учебната година.

Специфичната професионална подготовка по **хор** се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от отрасловата и специфичната професионална подготовка.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ

С обучението по учебен предмет **хор** се цели:

- практическо въвеждане на учениците в професия „Музикант-вокалист“, специалност „Народно пеене“;
- овладяване на компетентности от обучаемите с цел бъдеща професионална реализация;
- първоначална практическа насоченост към целите и задачите на разпяването в група;
- правилно заучаване и ритмично възпроизвеждане на елементи на песни с неголям тонов обем в различни равноделни и неравноделни размери, с различна сложност и с повече орнаментика, специфични вокални похвати (провикване, тресене и др.);
- формиране на реална представа за историята на българската народна песен и музика, народното творчество и мястото им в професия „Музикант-вокалист“.
- Изпълнение на многогласни народни песни a capella и със съпровод/инструментал.

Основните подцели при обучението по **хор** са насочени към практическото прилагане на понятия от терминологията, засягаща елементарна теория на музиката, класически песни фолклорни обработки на композитори от българската фолклорна съкровищница:

- да се развият познавателни интереси на учащите се към професия „Музикант-вокалист“;

- изграждане на стройна система от упражнения при групово разпяване с цел прилагане на правилната постановка на гласа, точна интонация, владеење на по-сложна орнаментика при пеене на няколко гласа;
- овладяване на верижно певческо дишане при пеене в група;
- овладяване на стилови характеристики при песни от различните фолклорни области и постигане на синхрон при групово изпълнение;
- владеење и прилагане на основни понятия като: чиста интонация, вокалообразуване, певческо дишане, ясна дикция, равноделни и неравноделни размери, сценично присъствие при пеене в камерен вокален ансамбъл;
- запознаване с образци на фолклорното хорово изкуство от различните фолклорни региони.

II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

№ по ред	Типов учебен план	XI клас		
		Брой учебни седмици	Общ брой часове теория	Общ брой часове практика
1.	Типов учебен план за професионално образование с интензивно изучаване на чужд език в паралелки с дневна форма на обучение/B2	36	18	36
2	Типов учебен план за професионално образование с разширено изучаване на чужд език в паралелки с дневна форма на обучение/B4	36	18	36
3	Типов учебен план за професионално образование без интензивно и без разширено изучаване на чужд език в паралелки с дневна форма на обучение/B6	36	18	36

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Учебното съдържание е структурирано в 2 раздела. За всеки раздел са записани темите и броят учебни часове. Учителят конкретизира броя на учебните часове за всяка тема в съответствие с посочените за раздела.

За постигане целите на обучението учителят разпределя учебните часове за нови знания, упражнения и контрол.

<i>№ по ред</i>	<i>Наименование на разделите</i>	Препоръчителен брой на учебните часове <i>по теория</i>	Препоръчителен брой на учебните часове <i>по учебна практика</i>
1	Раздел I. Групово разпяване и хорово дишане.	5	14
2	Раздел II. Учебно-репетиционна дейност (заучаване на дву- и тригласни обработки на народни песни)	13	22
	Общ брой часове:	18	36

2. Раздели и теми

Раздел 1. Групово разпяване и хорово/верижно дишане.

2.1.1. Групово разпяване – загряване на гласовете с различен диапазон, мелодични модели с различен т. о. за уеднаквяване на интонацията при групово пеење.

2.1.2. Усвояване и практическо боравене с основни понятия като звукоизвличане, звукообразуване, орнаментика и прилагането им при хорово вокално изпълнение на няколко гласа.

2.1.3. Правилно овладяване и прилагане на певческото дишане, верижно дишане при многогласно пеење.

2.1.4. Диалектови и фонетични особености на фолклорната област, разширение на диапазона на ученика, изграждане, запазване и усъвършенстване на най-верния певчески стил на всеки ученик от съответната фолклорна област.

Раздел 2. Учебно-репетиционна дейност

2.2.1. Изграждане на система от упражнения в учебно-репетиционната работа с цел овладяване и изработване на качествен звук, дишане, точна интонация чрез системно и последователно

преподаване на подбран песенен материал.

2.2.2. Строго спазване на дидактическия принцип за индивидуалния подход с цел да се формират у учениците вокални умения на професионално ниво.

2.2.3. Прилагане на придобитите теоретични и практични познания на концертния подиум.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните знания, умения и компетентности:

ЗНАНИЯ:

- владее терминология, касаеща компонентите на обработка на народната песен;
- познава правилната постановка на гласа, звукоизвличане, правилно дишане при пеене в партия/унисон/ и пеене в хор;
- разпознава основните орнаменти, които са приложими при групово пеене на народни песни;
- различава и интерпретира унисонові партии от обработки на народни песни в различните тактови размери;
- познава основни понятия като чиста интонация, качествен звук, фразирание, стилови характеристики и динамика.

УМЕНИЯ:

- прилага изучените песни наизуст и точна интонация пред публика;
- познава и прилага основни понятия за чисто интониране, ритмично встъпление и изпълнение, певческо дишане;
- разпознава равноделни и неравноделни музикални размери (2/4; 5/8; 7/8a; 7/8b; 9/8; 11/16);
- владее и правилно прилага теоретични елементи на музиката (синкоп, триола, точкувана нота, корона);
- има изградени умения и компетентности като музикалност, сценично поведение, синхрон на изпълнението - песен с инструментален съпровод или сингбък, отговорност и дисциплина;

- има обективна оценка за художествената стойност на фолклорното певческо изкуство;

КОМПЕТЕНТНОСТИ:

- работи самостоятелно;
- прилага теоретичните музикални знания;
- умее да работи както самостоятелно, така и в екип.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Доц. д-р Бинка Котетерова-Добрева, ЮЗУ „Н. Рилски“, гр. Благоевград
2. Пламен Герганов, старши учител в СУ „Отец Паисий“, гр. Враца
3. Евелина Стоичкова – директор на СУ „Отец Паисий“, гр. Враца